Воронешки државен универзитет
Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Македонија

Воронежский государственный университет
Россия

Университет имени Гоце Делчева, г. Штип,
Македония

Voronezh State University
Russia

Goce Delcev University in Stip,
Macedonia

Четвертая международная научная
конференция

Четврта меѓународна научна
конференција

Fourth International Scientific Conference

ФИЛКО
FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

ФИЛОЛОГИЯ, КУЛЬТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

23-25 мај 2019 / **23-25** мая **2019 / 23-25 May 2019**

Воронеж Воронеж **Voronezh**

Воронешки државен универзитет Русија | **Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Македонија**

Воронежский государственный университет Россия | **Университет имени Гоце Делчева, г. Штип, Македония**

Voronezh State University Russia | **Goce Delcev University in Stip, Macedonia**

Четвертая международная научная конференция | **Четврта меѓународна научна конференција**

Fourth International Scientific Conference

ФИЛКО
FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ **ФИЛОЛОГИЯ, КУЛЬТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ**
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

23-25 мај 2019 / 23-25 мая 2019 / 23-25 May 2019
Воронеж Воронеж Voronezh

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

821(062)
811(062)
316.7(062)
37(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (4 ; 2019 ; Воронеж)
Филологија, култура и образование [Електронски извор] : зборник на трудови / Четврта меѓународна научна конференција, 23-25 мај 2019, Воронеж = Филология, культура и образование : сборник статей / Четвертая международная научная конференция, 23-25 мая 2019, Воронеж = Philology, culture and education : conference proceedings / Fourth international scientific conference, 23-25 May 2019, Voronezh. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев" = Университет имени Гоце Делчева = Shtip : Goce Delcev University, 2019

Начин на пристап (URL): http://js.ugd.edu.mk/index.php/fe. - Трудови на мак., рус. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Текст во PDF формат, содржи 368 стр. , табели. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 31.12.2019. - Abstracts кон повеќето трудови. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-698-1
1. Насп. ств. насл.
а) Книжевност - Собири б) Јазици - Собири в) Култура - Собири г) Образование - Собири
COBISS.MK-ID 111947786

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД

Ољга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ

Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД

Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ

Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД

Генадиј Ф. Ковальов, Филолошки факултет при ВГУ

Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Виолета Димова (Македонија)

Даниела Коцева (Македонија)

Драгана Кузмановска (Македонија)

Ева Ѓорѓиевска (Македонија)

Марија Кусевска (Македонија)

Силвана Симоска (Македонија)

Татјана Стојановска Иванова (Македонија)

Лариса В. Рибачева (Русија)

Софија Заболотнаја (Русија)

Татјана А. Тернова (Русија)

Татјана Атанасоска (Австрија)

Олег Н. Фенчук (Белорусија)

Јулиа Дончева (Бугарија)

Биљана Мариќ (Босна и Херцеговина)

Душко Певуља (Босна и Херцеговина)

Волф Ошлис (Германија)

Волфганг Моч (Германија)

Габриела Б. Клајн (Италија)

Михал Ванке (Полска)

Мајкл Рокланд (САД)

Даниела Костадиновиќ (Србија)

Селена Станковиќ (Србија)

Тамара Валчиќ-Булиќ (Србија)

Ахмед Ѓуншен (Турција)

Нецати Демир (Турција)

Шерифе Сехер Ерол Чал'шкан (Турција)

Карин Руке-Брутен (Франција)

Танван Тонтат (Франција)

Технички секретар

Ирина Аржанова

Марица Тасевска

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Марјана Розенфелд (руски јазик)

Биљана Иванова (англиски јазик)

Снежана Кирова (англиски јазик)

Татјана Уланска (англиски јазик)

Техничко уредување

Ирина Аржанова

Костадин Голаков

Марица Тасевска

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД

Ољга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ

Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД

Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ

Виолета Димова, Филологический факультет при УГД

Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ

Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Виолета Димова (Македония)

Даниела Коцева (Македония)

Драгана Кузмановска (Македония)

Ева Гёргиевска (Македония)

Мария Кусевска (Македония)

Силвана Симоска (Македония)

Татьяна Стояновска-Иванова (Македония)

Лариса В. Рыбачева (Россия)

Софья Заболотная (Россия)

Татьяна А. Тернова (Россия)

Татяна Атанасоска (Австрия)

Олег Н. Фенчук (Беларусь)

Юлиа Дончева (Болгария)

Биляна Марич (Босния и Херцеговина)

Душко Певуля (Босния и Херцеговина)

Вольф Ошлис (Германия)

Волфганг Моч (Германия)

Габриелла Б. Клейн (Италия)

Ева Бартос (Польша)

Михал Ванке (Польша)

Майкл Рокланд (США)

Даниела Костадинович (Сербия)

Селена Станкович (Сербия)

Тамара Валчич-Булич (Сербия)

Ахмед Гюншен (Турция)

Неджати Демир (Турция)

Шерифе Сехер Эрол Чал'шкан (Турция)

Карин Рукэ-Брутэн (Франция)

Танван Тонтат (Франция)

Ученый секретарь

Ирина Аржанова

Марица Тасевска

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)

Марьяна Розенфельд (русский язык)

Бильяна Иванова (английский язык)

Снежана Кирова (английский язык)

Татьяна Уланска (английский язык)

Техническое редактирование

Ирина Аржанова

Костадин Голаков

Марица Тасевска

Славе Димитров

Адрес организационного комитета

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет

ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Воронежский государственный университет

Филологический факультет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe

EDITORIAL STAFF

Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD

Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU

Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD

Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology,VGU

Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD

Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU

Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Daniela Koceva (Macedonia)

Dragana Kuzmanovska (Macedonia)

Eva Gjorgjievska (Macedonia)

Marija Kusevska (Macedonia)

Silvana Simoska (Macedonia)

Tatjana Stojanovska-Ivanova (Macedonia)

Violeta Dimova (Macedonia)

Larisa V. Rybatcheva (Russia)

Sofya Zabolotnaya (Russia)

Tatyana A. Ternova (Russia)

Tatjana Atanasoska (Austria)

Oleg N. Fenchuk (Belarus)

Yulia Doncheva (Bulgaria)

Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)

Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)

Wolf Ochlies (Germany)

Wolfgang Motch (Germany)

Gabriella B. Klein (Italy)

Ewa Bartos (Poland)

Michal Wanke (Poland)

Danijela Kostadinovic (Serbia)

Selena Stankovic (Serbia)

Tamara Valchic-Bulic (Sebia)

Ahmed Gunshen (Turkey)

Necati Demir (Turkey)

Şerife Seher Erol Çalişkan

Karine Rouquet-Brutin (France)

That Thanh-Vân Ton (France)

Michael Rockland (USA)

Conference secretary

Irina Arzhanova

Marica Tasevska

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Maryana Rozenfeld (Russian)

Biljana Ivanova (English)

Snezana Kirova (English)

Tatjana Ulanska (English)

Technical editing

Irina Arzhanova

Kostadin Golakov

Marica Tasevska

Slave Dimitrov

Address of the Organizational Committee

Goce Delcev University - Stip

Faulty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

Voronezh State Universiy

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. **Боровикова Яна** – ОРГАНИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ ЛИЦ ТРЕТЬЕГО ВОЗРАСТА.. 4
2. **Бубнов Александр** – ОСОБЕННОСТИ СОЦИАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ СТУДЕНЧЕСКИХ И КУРСАНТСКИХ ГРУПП В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ В ВУЗЕ.. 12
3. **Bunčić Suzana R.** – KAPOR`S *CONFESSIONS* BETWEEN METAFICTION, FICTION AND AUTOBIOGRAPHY………….. 17
4. **Бутусова Наталия** – ОБ АКТИВНЫХ МЕТОДАХ ИЗУЧЕНИЯ ПРАВА В ВУЗЕ…... 24
5. **Витанова Рингачева Ана** – РЕЛИКТИ НА ШАМАНИЗМОТ КАКО НИШКА НА ПОВРЗУВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКАТА И РУСКАТА ТРАДИЦИЈА........................35
6. **Власова Надежда** – ЛЕКСИЧЕСКИЕ ИГРОВЫЕ УПРАЖНЕНИЯ НА ДОВУЗОВСКОМ ЭТАПЕ ИЗУЧЕНИЯ РКИ………………………………………… 42
7. **Гайдар Карина** – ВУЗЫ НА ПОРОГЕ НОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ: КАК СОВМЕСТИТЬ ПЛОХО СОВМЕЩАЕМОЕ, ИЛИ НУЖНЫ ЛИ ОКСЮМОРОНЫ ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ? ……………………………………… 49
8. **Гладышева Светлана** – ЖУРНАЛЫ ДЛЯ ДЕТЕЙ В СОЦИОКУЛЬТУРНОМ ПРОСТРАНСТВЕ РУССКОГО ЗАРУБЕЖЬЯ (1920-1940-Е ГГ.) ..………………… 56
9. **Голицына Т.Н., Заварзина В.А.** – ЖАРГОННАЯ ЛЕКСИКА В РОССИЙСКОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ДИСКУРСЕ НОВЕЙШЕГО ПЕРИОДА…………………… 62
10. **Грачева Жанна** – ТЕМПОРАЛЬНОЕ МАРКЕМНОЕ ПРОСТРАНСТВО В РОМАНЕ В. НАБОКОВА «МАШЕНЬКА» ……………………………………... 66
11. **Гркова Марија** – УСВОЈУВАЊЕТО НА *ИМЕНКИТЕ* ВО VI И ВО VII ОДДЕЛЕНИЕ ВО ШТИПСКО…………….. 76
12. **Грујовска-Миланова Сашка** – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА УПОТРЕБАТА НА МОДАЛНИТЕ ГЛАГОЛИ КАКО МАРКЕРИ ЗА ЕВИДЕНЦИЈАЛНОСТ ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК…...…………………………… 83
13. **Ѓорѓиева Димова Марија** – ИНТЕРДИСКУРЗИВНИОТ ТАНЦ МЕЃУ РОМАНОТ И ИСТОРИЈАТА………………………………………………………………… 89
14. **Данькова Т.Н.** – ЯЗЫКОВОЕ ВОПЛОЩЕНИЕ ЛЮБВИ К РОДИНЕ В ТВОРЧЕСТВЕ Н.М. РУБЦОВА……………………………………………………. 96
15. **Денкова Јованка** – МАКЕДОНСКО-РУСКА КНИЖЕВНА ПАРАЛЕЛА (ВАНЧО НИКОЛЕСКИ–САМУИЛ МАРШАК…... 103
16. **Жаров Сергей** - СВОБОДА КАК ПРОБЛЕМА ОБУЧЕНИЯ В КУЛЬТУРАХ ВОСТОКА И ЗАПАД………………………………………………………… 110
17. **Žigić Vesna, Stekić Dunja, Martać Valentina** – DIFFICULTIES THAT PEOPLE WITH VISUAL IMPAIRMENT HAVE IN ACCESSIBILITY TO WEB INFORMATION BY USING THE AUDITORY ACCESS………………………... 112
18. **Зыкова Наталья, Мазкина Ольга** – ФОРМИРОВАНИЕ КОНФЛИКТОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПОРТИВНЫХ ТРЕНЕРОВ В УСЛОВИЯХ РЕАЛИЗАЦИИ НОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ……………………....……………………………………………… 122

19. **Ивановска Билјана** – ГОВОРНИОТ ЧИН „ОДБИВАЊЕ“ И НЕГОВА РЕАЛИЗАЦИЈА КАЈ МАКЕДОНСКИТЕ ИЗУЧУВАЧИ НА СТРАНСКИ ЈАЗИК.. 127
20. **Караниколова-Чочоровска Луси** – СУПТИЛНИТЕ ПРОТИВРЕЧНОСТИ ВО ЛИРИКАТА НА ПЕТАР ПРЕРАДОВИЌ.. 135
21. **Кашкина Марина** – РАЗВИТИЕ АНАЛИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА УРОКАХ ИСТОРИИ……….........……………………………….…………... 141
22. **Кибальниченко Сергей** – ПРОБЛЕМА ДИАЛОГИЗМА В ТВОРЧЕСТВЕ Ф.М. ДОСТОЕВСКОГО И ВЯЧ. ИВАНОВА ……………………………………….. 145
23. **Kyrchanoff Maksym W.** – HERITAGE OF NIKOLAI LESKOV AND CULTURAL INFLUENCES IN CONTEXTS OF RUSSIAN-AMERICAN LITERARY PARALLELS…... 151
24. **Кислова Дарья** – СРАВНЕНИЕ КАК СРЕДСТВО ВЫРАЖЕНИЯ СПЕЦИФИКИ ХУДОЖЕСТВЕННОГО МИРОВОСПРИЯТИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ ТЕКСТОВ НАТАЛЬИ О’ШЕЙ) 160
25. **Комаровская Елена, Жиркова Галина** – КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ ПЕДАГОГОВ КАК ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА…………………………………………………………………….. 166
26. **Кортунова Лилия** – ТЕХНОЛОГИЯ «ДЕБАТЫ» КАК ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ТИП ОБУЧЕНИЯ И СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ ОБУЧАЮЩИХСЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ 177
27. **Koteva-Mojsovska Tatjana, Shehu Florina** – THE INITIAL EDUCATION OF TEACHER AND ITS CONNECTION TO PRACTICE IN THE “SOCIETY OF KNOWLEDGE”….. 181
28. **Коцева Весна** – ЕКСПЛИЦИТНИТЕ ОБЈАСНУВАЊА КАКО НЕОПХОДНА ИЛИ НЕПОТРЕБНА КОМПОНЕНТА ВО РАМКИТЕ НА ПОУЧУВАЊЕТО ГРАМАТИКА СО ОБРАБОТКА НА ИНПУТ …... 187
29. **Koceva Daniela, Mirascieva Snezana –** EDUCATION - NEED OF CULTURE........ 195
30. **Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Биљана** – ФРАЗЕОЛОГИЗМИТЕ КАКО ВАЖНА АЛКА ВО ПРОЦЕСОТ НА УСВОЈУВАЊЕ НА СТРАНСКИОТ ЈАЗИК... 199
31. **Кузмановска Драгана, Мрмеска Викторија** – МАКЕДОНСКО-ГЕРМАНСКИ ПОСЛОВИЧНИ ПАРАЛЕЛИ СО АНИМАЛИЗМИ…... 204
32. **Леонтиќ Марија** – ЗБОРОВНИ ГРУПИ СО ПРИСВОЕН СУФИКС ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК.. 210
33. **Лесневская Димитрина** – БОЛГАРСКАЯ СЛАВИСТИКА – СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ………………………………………………………………….. 216
34. **Лумпова Лидия** – ЯВЛЕНИЕ ДИАЛОГИЧНОСТИ В РОМАНЕ-ЭПОПЕЕ Л.Н. ТОЛСТОГО «ВОЙНА И МИР»…... 222
35. **Мартиновска Виолета** – МАКЕДОНСКО-РУСКИ КУЛТУРНИ ПАРАЛЕЛИ... 229
36. **Milanović Nina S.** – SYNTAX-STYLISTIC FEATURES OF COMPARATIVE STRUCTURES IN THE NOVEL *WE, DELETED* BY S. VLADUŠIĆ……………... 234
37. **Младеноски Ранко** – ОКСИМОРОНОТ ВО „НЕЖНОТО СРЦЕ НА ВАРВАРОТ“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ……………………………………………………... 240

38. **Негриевска Надица** - ЗНАЧЕЊЕТО НА ИТАЛИЈАНСКИТЕ ПРОСТИ ПРЕДЛОЗИ FRA и TRA И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 248
39. **Недосейкин Михаил** – КУЛЬТУРНАЯ ПАМЯТЬ И МОТИВ «ОБРЕТЕНИЯ СЕБЯ» В РОМАНЕ М. ОНДАТЖЕ «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ»……………… 256
40. **Недялкова Наталия Дмитриевна** – СОВРЕМЕННАЯ МАКЕДОНСКАЯ ПОЭЗИЯ – ОТ СИМВОЛИЗМА ДО МАГИЧЕСКОГО СВЕРХРЕАЛИЗМА…... 262
41. **Ниами Емил, Голаков Костадин -** СУПСТАНТИВИРАНИТЕ ПРИДАВКИ И ПРИЛОШКИ ОПРЕДЕЛБИ ВО РУСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК... 269
42. **Никифоров Игорь** – ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ КОНСТРУКТИВНОГО РАЗРЕШЕНИЯ МЕЖЛИЧНОСТНЫХ КОНФЛИКТОВ В ВОИНСКИХ КОЛЛЕКТИВАХ 274
43. **Пляскова Елена** – НАЦИОНАЛЬНАЯ СПЕЦИФИКА НЕМЕЦКИХ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ.......…………………………………. 279
44. **Позднякова О.В.** – СОВРЕМЕННЫЙ РЕБЕНОК И ДЕТСКАЯ КНИГА. НОВЫЕ ВЕКТОРЫ РАЗВИТИЯ…................………………………………………… 286
45. **Попов Сергей** – ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ЛЕКСИКИ РАЗЛИЧНЫХ ЯЗЫКОВЫХ ГРУПП В ТОПОНИМИИ ВОРОНЕЖСКОЙ ОБЛАСТИ……………………... 292
46. **Пороткова Наталья, Соловьева Ирина** – ФОРМИРОВАНИЕ ТВОРЧЕСКОЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ СТУДЕНТОВ – ПСИХОЛОГОВ…........ 297
47. **Прасолов Михаил** – ОНТОЛОГИЧЕСКИЙ СТАТУС ЯЗЫКА И НЕУСТРАНИМОСТЬ АВТОРА: ЗАМЕЧАНИЯ К ФИЛОСОФИИ ИМЕНИ С.Н. БУЛГАКОВА 301
48. **Ристова Цветанка** – АНАЛИЗА НА ПРЕДНОСТИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ОД УЧЕЊЕТО НА ДАЛЕЧИНА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО НА ТУРИЗМОТ И ХОТЕЛИЕРСТВОТО........ 308
49. **Романова Светлана** – ЖАНРОВОЕ СВОЕОБРАЗИЕ ТВОРЧЕСТВА РУССКОЯЗЫЧНОГО АВТОРА БЕЛАРУСИ ЭДУАРДА СКОБЕЛЕВА (НА ПРИМЕРЕ РОМАНА «БЕГЛЕЦ») 315
50. **Сверчков Дмитрий** – СОСТАВЛЯЮЩИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ТРАЕКТОРИИ КУРСАНТА И ИХ КОМПОНЕНТЫ............ 322
51. **Shehu Florina, Koteva Mojsovska Tatjana –** TEACHERS' INTERCULTURAL COMMUNICATION COMPETENCIES IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION.... 328
52. **Сидоров Владимир, Харьков Иван** – ЦЕННОСТИ В КОНТЕКСТЕ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ ПРЕДПОЧТЕНИЙ ИНДИВИДОВ КАК НРАВСТВЕННЫЕ И ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ИМПЕРАТИВЫ, ВЫРАБОТАННЫЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ........ 336
53. **Сидорова Е.В., Швецова О.А.** – ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НА ЗАНЯТИЯХ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ В ШКОЛЕ И ВУЗЕ (К ВОПРОСУ О ПРОБЛЕМАХ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ 341
54**. Симонова Светлана, Белоусов Арсений** – К ВОПРОСУ ОБ ЭВТАНАЗИЙНОЙ ПАРАДИГМЕ СОВРЕМЕННОЙ КУЛЬТУРЫ И ТЕНДЕНЦИЯХ ЕЕ ПРЕОДОЛЕНИЯ........ 346
55. **Соколова Марија** – ЈАДРОТО НА ЈАЗИЧНОТО СОЗНАНИЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК........ 355

56. **Тасевска Марица, Хаџи-Николова Адријана** – УСВОЈУВАЊЕ НА ВЕШТИНАТА *ЗБОРУВАЊЕ* ВО НАСТАВАТА ПО ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК........... 360
57. **Тодорова Марија** – НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА ВО НАСТАВАТА.......... 373
58. **Токарева Наталья Владимировна** – КАТЕГОРИЯ МЕЧТЫ В ПОЭЗИИ Д.В. ВЕНЕВИТИНОВА…...........................………………………………….. 377
59. **Тужикова В.И.** – ОСОБЕННОСТИ ЭТНОСТЕРЕОТИПОВ РУССКОЙ МОЛОДЕЖИ.. 382
60. **Филюшкина Светлана, Борискина Жанна** – АВТОР В ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОМ ПРОИЗВЕДЕНИИ (НА МАТЕРИАЛЕ КНИГИ Г. ГРИНА «GETTING TO KNOW THE GENERAL. THE STORY OF AN INVOLVEMENT», 1984.).............................. 390
61. **Хаџи-Николова Адријана, Тасевска Марица** – СТРАТЕГИИ ЗА УЧЕЊЕ СПОРЕД ОКСФОРД.. 394
62. **Христова С.Н.** – ФОРМЫ ОБРАЩЕНИЯ Ты / Вы И You В ЭТИКЕТНОЙ РЕЧИ РУССКИХ И АНГЛИЙСКИХ АРИСТОКРАТОВ XIX ВЕКА В АСПЕКТЕ СОЦИОЛИНГВИСТИКИ (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ РУССКОЙ И АНГЛИЙСКОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ) ………………………….. 403
63. **Цацков Оливер** – ДУШАН БУДИМИРОВИЌ И СЕРГЕЈ МИХАЈЛОВ ОСНОВОПОЛОЖНИЦИ НА ТЕАТАРСКИОТ И МУЗИЧКИОТ ЖИВОТ ВО ШТИП ПОМЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ... 413
64. **Чарыкова Ольга** – ИМПЛИЦИТНЫЕ КАТЕГОРИИ В СИСТЕМЕ РУССКОГО ЯЗЫКА……………………………………………………………………………….. 420
65. **Шутаров Васко** – МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ И НОВИТЕ ОБРАЗОВНО-КУЛТУРНИ ПРЕДИЗВИЦИ...425

УДК: 37.018.43:004]:338.48
37.018.43:004]:640.44

АНАЛИЗА НА ПРЕДНОСТИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ОД УЧЕЊЕТО НА ДАЛЕЧИНА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО НА ТУРИЗМОТ И ХОТЕЛИЕРСТВОТО

Цветанка Ристова[1]

[1]Асистент-докторанд, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика, cvetanka.ristova@ugd.edu.mk

Апстракт

Со појавата на новите технологии, начинот на образование и стекнување на знаење веќе не е ограничено од просторот и времето. Овој труд има за цел да го анализа учењето на далечина во контекст на сегашните предизвици и можности, притоа постоејќи голема веројатност да постане суштински дел од образовниот систем во туризмот и хотелиерството. Со оглед на тоа што туристичката и хотелската индустрија се високо растечка индустрија, која притоа е и високо конкурентна, учењето на далечина можеби има најголемо влијание, бидејќи ги задоволува потребите во однос на флексибилност, недостаток од географска бариера, конкурентна цена/вредност наспроти можноста за стекнување на вештини што се потребни за успешна кариера во туристичката и хотелската индустрија – без обврзаноста од студирање со полно време.

Клучни зборови: *далечина, образование, туризам, учење, хотелиерство*

1. Вовед

Современите економски и социјални достигнувања на крајот од XXI век иницираа транзиција на глобалната економија од стара во нова виртуелна економија. Виртуелната економија е тесно поврзана со глобализацијата и економското мрежно поврзување. Овој факт ја нагласува важноста на знаењето. Денеска знаењето претставува економски ресурс (Bušelić, 2012). Поради оваа причина многу од работниците што се збогатени со знаење претставуваат најбараните во земјата и надвор од неа. Но, образованието е неопходно да се надополни и со ново знаење, а некогаш поради географска бариера, образованието во класична смисла, не е достапно секогаш.

Како и во секој друг аспект на современиот живот, одговорот на предизвикот со образованието ќе вклучува употреба на информатички и комуникациски технологии, кои со брзиот развој придонесоа за создавање на нови методи во образованието односно наставата и учењето. Влијанието на информатичката технологија врз туризмот и хотелиерство е исто така широко признато и претставува еден од главните промени во последната деценија (Cantoni *et al.*, 2009). Па така, со развојот на информатичката технологија во туристичката и хотелската индустрија се менуваат барањата за стручното образование од страна на вработените (Zelenka, 2000a) но и на туристичката и хотелската индустрија кон вработените. Учењето на далечина е идентификувано како клучен извор за стекнување на вештини и знаења поради потреба од обука на вработените за пред

се во туристичкиот и хотелскиот сектор преживеат и станат поконкурентни во глобалното опкружение.

2. Учење на далечина во туризмот и хотелиерството

Со напредувањето на технологијата и брзиот раст на Интернетот во последниве години, учењето на далечина брзо го најде своето место во редовниот образовен систем. Својата популарност во образованието ја стекна поради можноста за флексибилност и достапноста за студентите и професорите во секое место и секое време (Tibi & Tibi, 2019). Учењето на далечина можеме да го дефинираме како област на образованието која се фокусира на наставни методи и технологија со цел да се спроведи наставата, често на индивидуална основа на студенти кои не се физички присутни во традиционалната образовна средина, како што е предавалната. Туризмот и хотелиерството претставуваат една од најголемите индустрии во светот со највисока стапка на раст во вработувањето која притоа продолжува да расте. Според Светкиот совет за патување и туризам (*World Travel & Tourism Council, WTTC)* во 2017 година оваа индустрија подржала 1 од 10 работни позиции (319 милиони) на светско ниво и притоа создавајќи 10,4% од светкиот БДП. Во 2018 година бил забележан раст од 3,9% во споредба со глобалната економија (3,2%) (World Travel & Tourism Council, n.d.*)*.

Затоа овој систем е идеален за студентите кои живеат далеку од факултетите, универзитетите како и за оние кои бараат пофлексибилен систем за учење и зголемување на знаењата и вештините потребни за туристичкиот и хотелскиот бизнис од традиционалните предавања и часови. Бидејќи бариерите на времето и локацијата се отстранети, што всушност претставува и најзначајната карактеристика на учењето на далечина (Findley & Findley, 1997; Laney, 1996; Poehlein, 1996; Gross, 1995), учењето е достапно насекаде во светот, под услов студентите да имаат пристап до информатичка технологија - можности за учење и поддршка преку компјутерска, мрежна и веб-базирана технологија (Haven & Botterill, 2003). Учењето на далечина особено благодарение на Интернетот нуди голема флексибилност за да одоговара на спефицичните услови на работа во рамките на туристичкиот и хотелскиот сектор (Sigala, 2002). За оние кои имаат цел да продолжат со понатамошни квалификации за напредувањето во кариерата, овој тип на учење на далечина може да биде особено користен, пред се за студентите кои додека студираат работат со полно работно време. Учењето на далечина ги подготвува студентите од програмите за туризам и хотелиерство да размислуваат критично, да научат да решаваат проблеми и донесат правична одлука, додека притоа се технолошки компетентни (Cho & Schmelzer, 2000).

3. Учење на далечина на универзитетско ниво

Според Zelenka (2000b) “студентот запишан на студии од областа на туризам и угостителство треба пред се да покаже иницијатива во неговото/нејзиното поле на студирање. Учењето на далечина на универзитетско ниво треба да понуди можност и способност да стекнатите вештини се применат веднаш на работната позиција” (стр. 113). За време на нивното студирање, студентите комуницираат со факултетот и другите студенти преку електронска пошта, електронски форуми, видео конференции, виртуелни простории за разговор, огласни табли, инстант пораки и други форми на компјутерски базирана интеракција. Програмите често вклучуваат онлајн тренинг систем и алатки кои создаваат чувство на виртуелна училница. Школарината за учење на далечина во областа на туризмот и угостителството варира од институција до програма до земја. Но, предноста е што студентот зачувува трошоци во однос на сместувањето и транспортот, бидејќи ги одржуват нивните тековни трошоци за живеење.

Како и редовниот образовен систем на универзитетско ниво, учењето на далечина на универзитетско ниво ги подготвува студентите да избират различни кариерни патеки во рамките на туристичката и хотелската индустрија. Студентите ги развиваат сите потребни знаења и вештини, па дури имаат и можност самостојно да ги креираат своите програми. Учењето на далечина на Факултетот за социјални и хуманистички студии при „Атлантскиот меѓународен универзитет" во Хонолулу, Хаваи не бара од студентите да ги слушат истите предмети/предавања, или да ги користат истите книги и материјали (Atlantic International University, n.d.). Ова претставува голема предност за студентот, бидејќи студентот сам ги проценува неговите предности и слабости во однос на пазарот на вработување и се насочува кон она поле на кое смета дека му е потребно повеќе знаење. Одредени програми за учење на далечина од областа на туризмот и хотелиерството, како на „Универзитетот Томпсон Ривер" во Кампулс, Британска Колумбија, Канада имаат одредени критериуми кои студентите треба да ги исполнат пред да можат да студираат нивна програма. Имено, нивен иден студент мора да има веке две годишна признаена диплома од областа на туризмот или угостителството со просечна оцена (GPA) 2,67 или повисока (Thompson Rivers University, n.d.). Учењето на далечина во туризмот и хотелиерството на универзитетско ниво може да се сретне во форма на додипломски студии, постдипломски студии, докторски студии но и разни курсеви и обуки организирани од страна на институцијата за подобрување на вештините и знаењата на студентите.

3.1 Додипломски студии

Студентите се запишуваат во тригодишни или четиригодишни програми кои треба да им обезбедат основни познавања од туристичката и хотелската индустрија, подготвувајќи ги за многуте возбудливи работни позиции во оваа индустрија. Многу програми за учење на далечина бараат од студентите да имаат одреден временски период стажирање со цел да дипломираат.

Меѓународната школа за угостителството, туризам и јазици во Лорет де Мар, Шпанија нуди додипломски студии за хотелиерство и туризам сместени во тригодишна програма. Нивната програма достапна за учење на далечина изгледа вака:

Табела 1. Анализа на програмата за додипломски студии на Меѓународната школа за угостителството, туризам и јазици

Насока: хотелиерство и туризам
Прва година (60 ЕКТС кредити)
Модул 1: Професионален англиски јазик во туристичката индустрија
Модул 2: Шпански 1/Француски/Руски
Модул 3: Вовед на бизнис во туризмот
Модул 4: Туристичка географија
Модул 5: Историја на туризмот
Модул 6: Завршен проект
Модул 7: Стажирање (опционално)
Втора година (60 ЕКТС кредити)
Модул 1: Хотелска и туристичка индустрија
Модул 2: Менаџмент во хотелската индустрија
Модул 3: Услуга за гостите
Модул 4: Комуникациски вештини
Модул 5: Шпански 2/Француски/Руски

Модул 6: Профеционален шпански јазик во туристичката област
Модул 7: Стажирање
Трета година (60 ЕКТС кредити)
Модул 1: Човечки ресурси во туризмот
Модул 2: Односи со јавноста и маркетинг во туризмот
Модул 3: Вовед во евент менаџмент
Модул 4: Вовед во туристички водичи
Модул 5: Сметководство во туризмот
Модул 6: Шпански 3/Француски/Руски
Модул 7: Стажирање (12 ЕКТС кредити)
Дипломска теза (6 ЕКТС кредити)

Извор: *Меѓународна школа за угостителство, туризам и јазици*
https://www.htlinternationalschool.com/course/bachelor-hotel-tourism/

Програмата на Меѓународната школа за угостителството, туризам и јазици им помага на студентите да ги развијат нивните менаџерски способности и бизнис сетилото. Познавањето на најмалку два јазици ќе им даде на студентите привилегирана позиција на пазарот на вработување. Студентите ќе имаат општ преглед во клучните области на туриситчката и хотелската индустрија. Дипломираните студенти може да очекуваат да најдат работа во: хотели и одморалишта, туристички агенции, компании за обуки во хотелиерството и туризмот, меѓународни, државни, регионални и локални туристички организации, компании за евент настани, компании за консултантски услуги за бизнис туризам и други различни полиња во туристичката индустрија.

3.2 Постдипломски студии

Потребно е најмалку една до околу две години студентите да ги завршат и со учењето на далечина да ги подобрат своите потенцијали, преку обезбедување на лични и професионални вештини. Студентите е потребно да имаат диплома од додипломски студии и соодветна работна позиција или искуство, на која постдипломските студии ќе им помогнат да се издвојат од нивните колеги, од кои многумина би имале слични квалификации и допломски студии. Некои програми за учење на далечина во постдипломски студии бараат студентите да подготват теза, но исто така постојат и програми за учење на далечина кои од студентите не бараат тие да подготват теза непосредно пред завршувањето на студирањето.

Кралската академија за економија и технологија во Цирих, Швајцарија нуди постдипломски студии за меѓународен туризам и евент менаџмент сместени во едногодишна програма. Нивната програма достапна за учење на далечина изгледа вака:

Табела 2. Анализа на програмата за постдипломски студии на Кралската академија за економија и технологија

Насока: меѓународен туризам и евент менаџмент
(90 ЕКТС кредити)
Модули: Туризам и евент менаџмент
Модули: Вештини за учење за постдипломски студии
Модули: Истражувачки методи
Модули: Менаџмент на информации и знаење
Модули: Менаџмент, контрола и финансиии за финансиски ресурси
Модули: Менаџирање на луѓе во група
Модули: Стратегиски менаџмент

Модули: Стретегиски операциски менаџмент

Извор: *Кралска академија за економија и технологија*
https://www.ous.ch/Departments/International-Tourism-and-Events-Management

Според критериумите на Кралската академија за економија и технологија, студентите мора да се минимум 21 година пред да се запишат на оваа програма за учење на далечина. Оваа програма за студентите го означува следното ниво на достигнување во академската дисциплина. На крајот од студирањето, студентите ќе можат да комбираат теорија со нивното работно искуство и прикажат солидно познавање за туристичката индустрија и евент менаџментот. Студентите ќе бидат опремени со корисни вештини знаење кои ќе им помогнат полесно да се пласират на пазарот за вработување и придонесат со поефикасно работење во организациите од оваа област. Оваа програма е идеална за студентите кои се во потрага по повеќе менаџерски вештини во оваа област.

3.3 Курсеви и обуки

Курсевите и обуките ги учат студентите на вештини потребни за туристичката и хотелската индустрија. Студентите можат да учат за бизнисот и како ефективно да планират добри патувања. Курсевите и обуките многу често имаат датуми што треба да исполнат, но со учењето на далечина предноста е тоа што постои прекрасен договор за усогласување за извршување на обврските и задачите според работното време на студентот но и дневните обврски.

Колеџот за отворено студирање во Бирмингем, Велика Британија нуди голем број на флексибилни курсеви за учење на далечина кои се специјално дизајнирани да им помогнат на студентите да го направат следните чекор во нивната туристичка и хотелска кариера, а сето тоа од удобноста на нивниот дом.

Табела 3. Анализа на курсевите на Колеџот за отворено студирање

Стандардни курсеви	**Времетраење**
Airport ground handling level 3	12 месеци
Amadeus Booking System Training Course	50 часа
Amadeus Expert	70 часа
Cabin Crew Diploma	80 часа
Hotel and Hospitality Level 4	30-50 часа
Hotel and Hospitality Level 4 and 5	30-50 часа
Passenger Service Agent Diploma	80 часа
Sabre Booking System Training Course	50 часа
Sabre Expert	70 часа
Tourism Management Level 3	80 часа

Извор: *Колеџ за отворено студирање*
https://www.openstudycollege.com/travel-tourism-courses

Програмите на Колеџот се практично ориентирани и опфаќат одредени области од хотелскиот менаџмент. Постоечките курсеви можат да доведат до вработување во хотелската индустрија, авиокомпании, туристички агенции, бродови и аеродроми. Вработените кои веќе се на работна позиција како: стјуардеси, туристички агенти, туристички водичи, хотелски менаџери, агенти за резервации исто така можат да практикуваат курсевите на учење на далечина кои би им помогнале во зголемување на нивните вештини и знаења.

4. Предности и можности од учењето на далечина во туризмот и хотелиерството

Учењето на далечина е модерна форма на образование во туризмот и хотелиерството, соодветна квалификација или надградување на знаењето во одредени полиња. Од анализираните програми и курсеви можеме да нагласиме неколку предности и можности од учењето на далечина во областа на туризмот и хотелиерството:

- Интернет алатките и технологијата нудат иновативни средини за учење на далечина особено во динамичната туристичка и хотелската индустрија,
- Времето и местото на учење на далечина се независни, така што студентите можат да учат цел ден или цела ноќ,
- Флексибилност – студентите немора да се присутни на одредено место, не треба да патуваат, бидејќи вработените во туристичката и хотелската индустрија имаат активни работни часови и се често во движење,
- Програмите ја подобруваат групната соработка и дискусија, што им овозможува на студентите мотивациони придобивки од заедничкото работење со колегите/другите учесници во решавањето на проблемите и можните сценарија од областа на туризмот и хотелиерство,
- Курсевите се креирани за зајакнување и пракса на студентите во туристичката и хотелската индустрија. На задачите може да им се пристапи во секое време преку повеќе уреди.

5. Заклучок

Туристичката и хотелската индустрија можат многу да искористат од учењето на далечина, кое може да задоволи со знаење различни групи на студенти како и професионални групи. Со глобализацијата и поголемиот приход за потрошувачка, туристичката и хотелската индустрија во светот се во подем, а за да се осигури оваа индустрија дека нивните вработени се во тек со потребните знаења и вештини, студирањето, курсевите и обуката се тековни процеси. Учењето на далечина претставува клучен фактор за да се постигнат овие барања, а анализа на универзитетското образование во туризмот и хотелиерство за учење на далечина потврдува дека го подобрува активното учество на студентите и може да биде исто толку ефикасно како традиционалното образование во туризмот и хотелиерството.

Референци

Atlantic International University (n.d.). Bachelor of Travel and Tourism (BA). In *Atlantic International University*. Retrieved Apr 08, 2019 from https://www.aiu.edu/Bachelor-of-Travel-and-Tourism.html.

Bušelić, M. (2012). Distance Learning – concepts and contributions. *Oeconomica Jadertina* 1, 23-34.

Cantoni, L., Kalbaska, N., & Alessandro, I. (2009). E-learning in tourism and hospitality: A map. *Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education, 8*, 148-156.

Cho, W., & Schmelzer, C. D. (2000). Just-in-time education: Tools for hospitality managers of the future? *International Journal of Contemporary Hospitality Management, 12*, 31-37.

Gross, R. (1995) Defending: The new mandate for distance learning in the 21st Century, *Community College Journal*, 28-33.

Findley, B., & Findley, D. (1997). Strategies for effective distance education, *Contemporary Education, 68*, 118-120.

Haven, C., & Botterill, D. (2003). Virtual learning environments in hospitality, leisure, tourism and sport: A review. *Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education, 2(1)*, 75-92

Laney, J. D. (1996). Going the distance: Effective instruction using distance learning technology. *Educational Technology*, 51-53.

Poehlein, G. (1996). Universities and information technologies for instructional programmes: Issues and potential impacts. *Technology Analysis and Strategic Management, 8,* 283-290.

Sigala, M. (2002). The evolution of internet pedagogy: Benefits for tourism and hospitality education. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education, 1(2),* 29-45.

Tibi, M., & Tibi, L. (2019). Distance Learning: What are its Strengths and Pitfalls?.

Thompson Rivers University (n.d.). Bachelor of Tourism Management. In *Thompson Rivers University*. Retrieved Apr 08, 2019 from https://www.tru.ca/distance/programs/tourism/bachelor-tourism-management.html.

Zelenka, J. (2000, January). *Distance Learning in Tourism*. Paper presented at the MUDILT – Multimedia and Distance Learning for Teachers, Hradec Králové, Czech Republic.

World Travel & Tourism Council (n.d.). World Travel & Tourism Council. In *World Travel & Tourism Council*. Retrieved Apr 08, 2019 from https://www.wttc.org/.